

Moduł

Zakotwienia słupów stalowych

Spis treści

450. ZAKOTWIENIA SŁUPÓW STALOWYCH	3
450.1. WIADOMOŚCI OGÓLNE	3
450.1.1. Opis ogólny programu.....	3
450.1.2. Zakres pracy programu	3
450.1.3. Opis podstawowych funkcji programu	4
450.1.3.1 Grubość blachy podstawy.....	4
450.1.3.2 Sprawdzenie spoin poziomych.....	5
450.1.3.3 Wymiary blach pionowych	5
450.1.3.4 Sprawdzenie spoin pionowych.....	6
450.2. WPROWADZANIE DANYCH	6
450.2.1. Opis zakładek modułu – Zakotwienia słupów stalowych	6
450.2.1.1 Zakładka – Obciążenie osiowe.....	9
450.2.1.2 Zakładka – Obciążenie mimośrodowe.....	12
450.3. OPIS OKNA EKRANU ROBOCZEGO.....	15
450.4. OKNO DRZEWA PROJEKTU	16
450.5. PRZYKŁAD	17

450. Zakotwienia słupów stalowych

450.1. Wiadomości ogólne

450.1.1. Opis ogólny programu

Moduł **Zakotwienia słupów stalowych** przeznaczony jest do kompleksowego obliczania połączenia słupa stalowego (jedno, dwu lub czterogałęziowego) z fundamentem. Użytkownik wybiera jeden z dostępnych 16 schematów połączenia (dla obciążenia mimośrodowego z 12 schematów) a następnie wprowadza obciążenia, jak również dane geometryczne potrzebne do jednoznacznego zdefiniowania połączenia. Program służy do sprawdzenia wytrzymałości elementu zdefiniowanego przez użytkownika. Obliczenia realizowane przez wyżej wymieniony moduł, zgodne są z następującymi normami: **Konstrukcje stalowe. Obliczenia statyczne i projektowanie PN-90/B03200, Konstrukcje stalowe. Połączenia z fundamentem. Projektowanie i wykonanie PN-B-03215:1998, Konstrukcje stalowe. Zakotwienia słupów i kominów PN-85/B-03215**. W przypadku pojawiania się w różnych normach wzorów określających tą samą wielkość, zawsze korzystano z wyrażen zawartych w nowszym wydaniu normy. Przy tworzeniu algorytmów obliczeniowych autor uwzględnił sugestie i wskazówki zawarte w następujących pozycjach: „Podstawy projektowania konstrukcji metalowych” Jan Zmuda, „Przykłady obliczeń konstrukcji stalowych” W. Bogucki, „Obliczenia konstrukcji stalowych” Jerzy Niewiadomski, „Budownictwo stalowe” W. Bogucki.

450.1.2. Zakres pracy programu

Program **Zakotwienia słupów stalowych** służy do w pełni automatycznego wymiarowania i rysowania połączenia słupa stalowego z fundamentem betonowym lub żelbetonowym. Istnieje możliwość zdefiniowania jednego z dostępnych 16 schematów geometrii połączenia (dla obciążenia mimośrodowego z 12 schematów). Słup może być jedno, dwu lub czterogałęziowy. Wszystkie parametry wytrzymałościowe dla kształtownika, blachy podstawy, blach pionowych są automatycznie dobierane w programie na podstawie zdefiniowanej przez użytkownika klasy stali. Natomiast dla kotwi nośność obliczeniowa (S_R) jest dobierana przez program zgodnie z tablicą C.1 PN-B-03215:1998 na podstawie wybranego typu kotwi.

Grubość blachy podstawy obliczana jest przy wykorzystaniu tablic B.2 i B.3 PN-B-03215:1998 w zależności od schematów statycznych płyty, na które jest dzielona cała blacha podstawy. Możliwe są następujące schematy statyczne płyt: płyta wspornikowa, płyta prostokątna podparta na trzech lub czterech krawędziach, płyta okrągła podparta na krawędzi, belka jednoprzęsłowa utwierdzona na końcach. W przypadkach, które nie są uwzględnione w PN-B-03215:1998 korzystano ze wskazówek zawartych w literaturze.

Spoiny pachwinowe łączące kształtownik z blachami pionowymi oraz kształtownik lub blachy pionowe z blachą podstawy obliczane są zgodnie z wzorem (93) PN-90/B-03200. Spoiny czołowe łączące kształtownik z blachami pionowymi sprawdzane są zgodnie ze wzorem (92) PN-90/B-03200.

W przypadku połączenia mimośrodowego maksymalne naprężenia pod blachą poziomą wyznaczane są ze wzoru (26), lub (35) PN-B-03215:1998 w zależności od wartości mimośrodów, zgodnie z punktem 5.2.5 PN-B-03215:1998. Natomiast zakres strefy docisku obliczany jest zgodnie z wzorem (32) PN-B-03215:1998, wykorzystując metody numeryczne służące do obliczania miejsc zerowych równania stopnia trzeciego. Nośność połączenia

sprawdza się dla przyjętych wymiarów podstawy zgodnie z worami (26), (34), (35) PN-B-03215:1998.

Sprawdza się również dopuszczalne naprężenia ściskające oraz siłę tnącą występujące w blachach pionowych. Kotwie są automatycznie rozmieszczane przez program, w przypadku gdy spełnione są warunki określające minimalne odległości między śrubami oraz od krawędzi blachy zgodnie z tablicą 15 PN-90/B-03200.

450.1.3. Opis podstawowych funkcji programu

450.1.3.1 Grubość blachy podstawy

W pierwszej kolejności wyznacza się naprężenia pod blachą podstawy. Dla obciążenia osiowego zgodnie ze wzorem:

$$\sigma_c = \frac{N}{A_{podst}}$$

Dla obciążenia mimośrodowego maksymalne naprężenia pod blachą podstawy wyznacza się zgodnie z wzorami zawartymi w punkcie 5.2.5. PN-B-03215:1998, przy czym zakres strefy docisku oblicza się rozwiązując równanie trzeciego stopnia (32) PN-B-03215:1998 wykorzystując metody numeryczne. Nośność połączenia sprawdza się dla przyjętych wymiarów podstawy i kotwi rozciąganych oraz zasięgu strefy docisku zgodnie z wzorami (34), (35)

PN-B-03215:1998. Dla tak obliczonych naprężeń pod blachą podstawy wyznacza się grubość blachy.

Grubość blachy podstawy określa się w zależności od schematu połączenia. W przypadku, gdy słup jest jednogłęziowy, dwuteowy grubość blachy podstawy wyznacza się korzystając z wzoru (B.3) oraz tablicy B.1 PN-B-03215:1998. W pozostałych przypadkach blachę podstawy dzieli się na płyty i przyjmuje, że grubość blachy podstawy powinna być nie mniejsza niż maksymalna z grubości poszczególnych płyt. Grubości poszczególnych płyt wyznacza się z wzoru (B.6) PN-B-03215:1998:

$$t = \omega \cdot \sqrt{\frac{\sigma_c}{f_d}}$$

gdzie współczynnik ω dobiera się w zależności od schematu podparcia płyty zgodnie z tablicami B.2 i B.3 PN-B-03215:1998. Wartość σ_c przyjmuje się jako maksymalne naprężenie występujące pod blachą podstawy. Przyjmuje się następujące schematy podparcia płyt: płyta wspornikowa, płyta kolista, płyta podparta na trzech i czterech krawędziach. Dla schematu, w którym słup stanowi rura okrągłą, do której przyspawane są żeberka grubość blachy podstawy oblicza się w następujący sposób:

- Wyznacza się momenty zginające pod rurą oraz w belce obustronnie utwierdzonej łączącej żeberka.
- Następnie minimalną grubość blachy podstawy wyznacza się dla maksymalnego z tych dwóch momentów zgodnie z wzorem:

$$t = \sqrt{\frac{6M}{f_d}}$$

450.1.3.2 Sprawdzenie spoin poziomych

Nośność spoin poziomych sprawdza się wg wzoru (93) PN-90/B-03200:

$$\chi \cdot \sqrt{\sigma_{pros}^2 + 3 \cdot (\tau_{równ}^2 + \tau_{prost}^2)} \leq f_d$$

Warunki konstrukcyjne grubości spoin przyjęto zgodnie z p.6.3.2.2a PN-90/B-03200, a współczynnik χ przyjęto zgodnie z zaleceniami punktu 6.3.3.3.a

Składowe naprężeń występujących w spoinie (opisane na rysunku 24 PN-90/B-03200) oblicza się w następujący sposób (dla obciążenia osiowego):

- 1) od siły pionowej

$$\sigma_{pros} = \tau_{prost} = \frac{N}{\frac{a_{spoiny} \sum l_{spoiny}}{\sqrt{2}}}$$

- 2) od siły rozwarstwiającej (przekrój złożony z blachy podstawy i blach pionowych)

$$\tau_{równ} = \frac{VS}{I_x 4a_{spoiny}}$$

gdzie:

S – moment statyczny blachy podstawy względem osi obojętnej,

V – siła poprzeczna w analizowanym przekroju,

I_x – moment bezwładności analizowanego przekroju,

a_{spoiny} – grubość spoiny.

W przypadku połączenia mimośrodowego do osiowego obciążenia ściskającego dochodzą zsumowane naprężenia będące wynikiem przyłożenia momentu zginającego.

450.1.3.3 Wymiary blach pionowych

W przypadku blach pionowych sprawdza się ich nośność na ścinanie zgodnie ze wzorem:

$$V_R = 0.58 A_v f_d \geq V_\alpha$$

Wysokość blach pionowych sprawdza się z warunku nośności spoin pionowych jak opisano w kolejnym punkcie.

450.1.3.4 Sprawdzenie spoin pionowych

W zależności od wybranego schematu gałązki słupa mogą być połączone z blachami pionowymi za pomocą spoin czołowych lub pachwinowych. Naprężenia w spoinach pachwinowych sprawdza się za pomocą wzoru (92) PN-90/B-03200:

$$\sqrt{\left(\frac{\sigma}{\alpha_{\perp}}\right)^2 + \left(\frac{\tau}{\alpha_{\parallel}}\right)^2} \leq f_d$$

Sprawdza się nośność spoiny czołowej w dwóch przekrojach: w miejscu występowania maksymalnych naprężeń ściskających i w miejscu występowania maksymalnych naprężeń rozciągających, w których występują różne wartości współczynników wytrzymałości spoin. Współczynniki wytrzymałości spoin czołowych i pachwinowych dobiera się z tablicy 18 PN-90/B-03200.

W przypadku połączenia gałązek i blach za pomocą spoin pachwinowych, dla przypadku obciążenia osiowego nośność spoin wyznacza się za pomocą wzoru:

$$\tau = \frac{N}{4a_{spoiny} l_{spoiny}} \leq \alpha_{\parallel} f_d$$

W przypadku, gdy nierówność ta nie jest spełniona należy zwiększyć wysokość blach pionowych. Jeżeli prócz obciążenia osiowego występuje moment zginający to nośność spoin sprawdza się po bardziej wyężonej stronie połączenia.

450.2. Wprowadzanie danych

Nawiasy klamrowe używane poniżej oznaczają, że parametr bądź wielkość w nich zawarta jest:

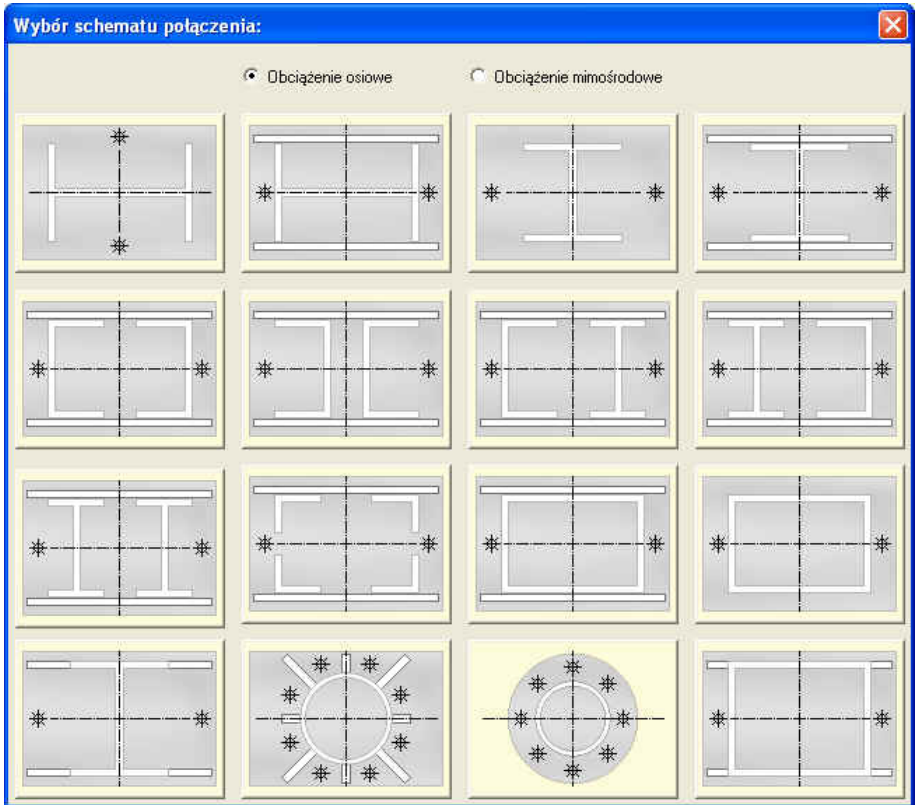
[...] jednostką, w jakiej podawana jest poszczególna wielkość,

<...> parametrem opcjonalnym, tj. takim, który w pewnych sytuacjach może nie występować,

{...} zakresem, w jakim występuje dana wielkość

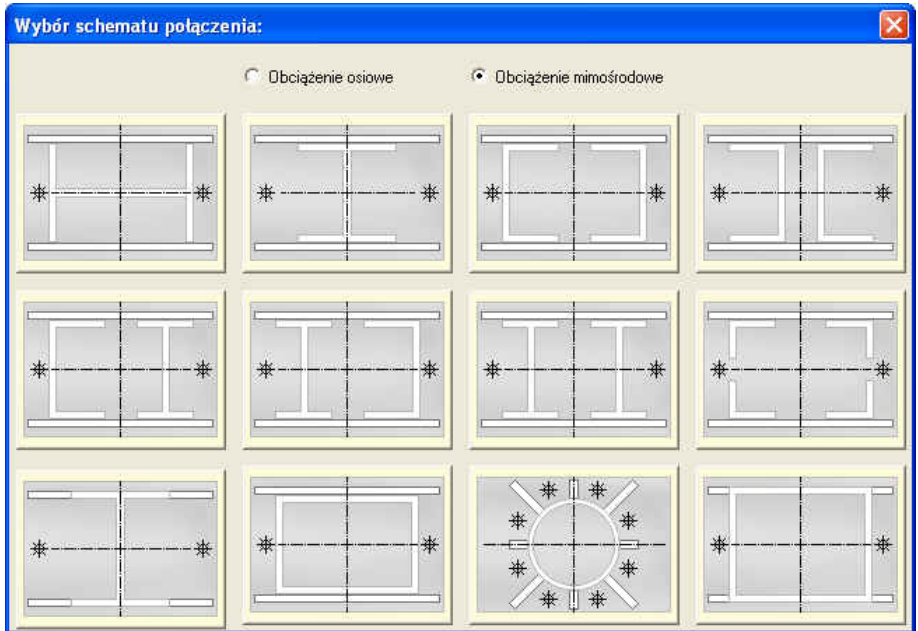
450.2.1. Opis zakładki modułu – Zakotwienia słupów stalowych

Po wybraniu modułu **Zakotwienia słupów stalowych** pokaże się w zależności następujące okno:

W oknie dostępnych jest 16 schematów różnych geometrii połączenia słupa stalowego z fundamentem (**Obciążenie osiowe**). Aby wybrać dany schemat i następnie przejść do okna definiującego obciążenia i wymiary geometryczne poszczególnych elementów połączenia należy kliknąć na dany schemat.

Jeżeli użytkownik zaznaczy opcję **Obciążenie mimośrodowe** pokaże się następujące okno, zawierające 12 dostępnych schematów połączenia.

W oknie dostępnych jest 12 schematów różnych geometrii połączenia słupa stalowego z fundamentem. Aby wybrać właściwy schemat i następnie przejść do okna definiującego obciążenia i wymiary geometryczne poszczególnych elementów połączenia, należy kliknąć na dany schemat.

450.2.1.1 Zakładka – Obciążenie osiowe

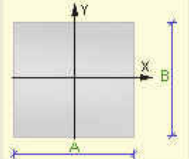
Zakotwienia słupów stalowych ● ● ● INTERsoft

Siła osiowa obl. kN

Klasa stali Klasa betonu

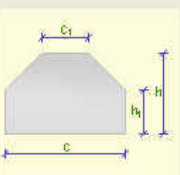
Gałęzie słupa

Blacha podstawy

Wymiar A = m
Wymiar B = m
Grubość = m

Blacha pionowa

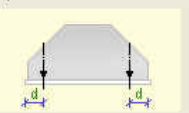

Wymiar c = m
Wymiar c_1 = m
Wymiar h = m
Wymiar h_1 = m
Grubość = m
Liczba żeber =

Wymiary spoin

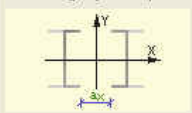
Spoina pionowa a = mm
Spoina pozioma a = mm

Opis kotwi

Liczba kotwi l =
Rodzaj kotwi
Odległość d = m

Rozstaw gałęzek słupa

a_x = m
 a_y = m

W górnej części zakładki znajdują się okna, w których definiuje się dane ogólne definiujące połączenie:

Siła osiowa:	[kN]	Obliczeniowa siła osiowa przyłożona do połączenia.	
Klasa stali:	[-]	Definicja klasy stali elementów występujących w połączeniu.	{St0S, St3SX, St3SY, St3S, St3V, St3W, St4VX, St4VY, St4V, St4W, 18G2, 18G2A, 18G2AV}.
Klasa betonu:	[-]	Definicja klasy betonu fundamentu.	{B15, B20, B25, B30, B37, B45, B50, B55, B60}
Gałęzie słupa:	[-]	W oknach tych definiuje się kształtowniki (jeden lub dwa w zależności od typu połączenia) stanowiące gałęzie słupa stalowego. Wybierając dany kształtownik program automatycznie wczytuje z bazy danych wszystkie parametry geometryczne określające dany kształtownik.	

450 –Zakotwienia słupów stalowych

W ramce **Blacha podstawy** użytkownik definiuje wymiary blachy podstawy:

- A:** [m] Długość blachy podstawy słupa.
- B:** [m] Szerokość blachy podstawy słupa. Dla schematu, w którym słupem stalowym jest rura okrągła, połączona z blachami pionowymi szerokość blachy podstawy jest równa długości blachy podstawy – kwadrat.
- Grubość:** [m] Grubość blachy podstawy słupa.

W ramce **Blacha pionowa** użytkownik definiuje wymiary blachy pionowej:

- c:** [m] Długość dolnej krawędzi blachy pionowej (żebra).
- c1:** [m] Długość górnej krawędzi blachy pionowej (żebra).
- h:** [m] Wysokość blachy pionowej (żebra).
- h1:** [m] Wysokość do skosu blach pionowej (żebra).
- Grubość:** [m] Grubość blachy pionowej (żebra).
- Liczba żeber:** [-] Liczba żeber. Opcja dostępna tylko dla schematu, w którym słupem stalowym jest rura okrągła, połączona z blachami pionowymi. Może występować cztery lub osiem żeber.

W ramce **Wymiary spoin pachwinowych** użytkownik definiuje wymiary pachwinowej spoiny poziomej i pionowej:

- Spoina pionowa a:** [mm] Grubość pachwinowych spoin Okno aktywne tylko dla schematów, w których występują blachy pionowe
- Spoina pozioma a:** [mm] Grubość pachwinowych spoin

W ramce **Opis kotwi** użytkownik definiuje wymiary położenie, typ i liczbę kotwi:

- Liczba kotwi l:** [-] Wybierana z listy liczba kotwi w połączeniu. Liczba kotwi może być: 2, 4, 6, 8. Dla schematu, w którym słupem stalowym jest rura okrągła, połączona z blachami pionowymi liczba kotwi wynosi: 4 lub 8. Dla schematu, w którym rura okrągła jest słupem bez blach pionowych liczba kotwi wynosi:

450 –Zakotwienia słupów stalowych

---

8 lub 16.

Rodzaj kotwi:	[-]	Użytkownik wybiera z listy rodzaj kotwi (zgodnie z tablicą C.1 PN-B-03215:1998). Wszystkie dostępne dane geometryczne i wytrzymałościowe danej kotwi są automatycznie pobierane z bazy danych.	Fajkowe $\varnothing 12$, $\varnothing 16$, $\varnothing 20$, $\varnothing 24$, $\varnothing 30$. Płytkowe $\varnothing 20$, $\varnothing 24$, $\varnothing 30$, $\varnothing 36$, $\varnothing 42$, $\varnothing 48$.
Odległość kotwi d:	[m]	Odległość kotwi liczona od krawędzi blachy podstawy.	Wartość zawsze dodatnia bez względu na to, po której stronie krawędzi blachy podstawy leżą śruby kotwiące.

W ramce **Rozstaw gałęzek słupa** użytkownik definiuje wymiary blachy podstawy

a_x:	[m]	Odległość między gałęzkami słupa wzdłuż osi X.	Okno aktywne tylko dla słupów dwugałęziowych.
a_y:	[m]	Odległość między gałęzkami słupa wzdłuż osi Y.	Okno aktywne tylko dla słupów czterogałęziowych.
Obróć:	[-]	Guzik, którego naciśnięcie powoduje obrót gałązki słupa o 90° .	Guzik aktywny tylko dla schematów, w których gałązkę słupa stanowi rura prostokątna.

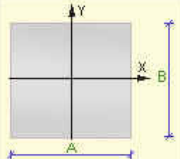
450.2.1.2 Zakładka – Obciążenie mimośrodowe

Zakotwienia słupów stalowych ● ● ● **INTERSOFT**

Siła osiowa obl. kN
 Moment zginający obl. kNm

Klasa stali Klasa betonu

Blacha podstawy

Wymiar A = m
 Wymiar B = m
 Grubość = m

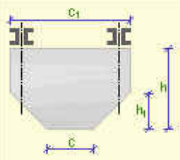
Wymiary spoin

Spoina pionowa a = mm
 Spoina pozioma a = mm

Blacha pionowa

Kotwie poza blachą podstawy

Belki kotwiące

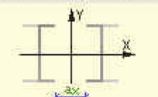
Wymiar c = m
 Wymiar c₁ = m
 Wymiar h = m
 Wymiar h₁ = m
 Grubość = m
 Liczba zeber =

Opis kotwi

Liczba kotwi l =
 Rodzaj kotwi
 Odległość d = m

Rozstaw gałęzek słupa

a_x = m
 a_y = m

W górnej części zakładki znajdują się okna, w których definiuje się ogólne dane definiujące połączenie:

Siła osiowa:	[kN]	Obliczeniowa siła osiowa przyłożona do połączenia.	
Moment zginający:	[kNm]	Obliczeniowy moment zginający przyłożony do połączenia.	
Klasa stali:	[-]	Definicja klasy stali elementów występujących w połączeniu.	{St0S, St3SX, St3SY, St3S, St3V, St3W, St4VX, St4VY, St4V, St4W, 18G2, 18G2A, 18G2AV}.
Klasa betonu:	[-]	Definicja klasy betonu fundamentu.	{B15, B20, B25, B30, B37, B45, B50, B55, B60}
Gałęzie słupa:	[-]	W oknach tych definiuje się kształtowniki (jeden lub dwa w zależności od typu połączenia) stanowiące gałęzie słupa stalowego. Wybierając dany kształtownik program automatycznie wczytuje z bazy danych wszystkie parametry geometryczne określające dany kształtownik.	

450 –Zakotwienia słupów stalowych

W ramce **Blacha podstawy** użytkownik definiuje wymiary blachy podstawy:

- A:** [m] Długość blachy podstawy słupa.
- B:** [m] Szerokość blachy podstawy słupa. Dla schematu, w którym słupem stalowym jest rura okrągła, połączona z blachami pionowymi szerokość blachy podstawy jest równa długości blachy podstawy – kwadrat.
- Grubość:** [m] Grubość blachy podstawy słupa.

W ramce **Blacha pionowa** użytkownik definiuje wymiary blachy podstawy:

- Kotwie poza blachą podstawy:** [-] Użytkownik definiuje czy kotwie są poza blachą podstawy (Śruby kotwiące mocowane za pomocą belek kotwiących). Okno niedostępne dla schematu, w którym słupem jest rura okrągła połączona z blachami pionowymi.
- Belki kotwiące:** [-] Użytkownik z listy wybiera z jakiego kształtownika będą wykonane belki kotwiące. Dostępne są tylko ceowniki. Jeżeli użytkownik wybierze dany kształtownik wszystkie dane geometryczne zostaną pobrane z bazy danych danego profilu.
- c:** [m] Długość dolnej krawędzi blachy pionowej (żebra).
- c1:** [m] Długość górnej krawędzi blachy pionowej (żebra).
- h:** [m] Wysokość blachy pionowej (żebra).
- h1:** [m] Wysokość do skosu blach pionowej (żebra).
- Grubość:** [m] Grubość blachy pionowej (żebra).
- Liczba zeber:** [-] Liczba zeber. Opcja dostępna tylko dla schematu, w którym słupem jest rura okrągła połączona z blachami pionowymi. Może występować cztery lub osiem zeber.

W ramce **Wymiary spoin pachwinowych** użytkownik definiuje wymiary pachwinowej spoiny poziomej i pionowej:

- Spoina pionowa a:** [mm] Grubość pachwinowej spoiny pionowej. Okno aktywne tylko dla schematów, w których występują blachy pionowe.
- Spoina pozioma** [mm] Grubość pachwinowej spoiny poziomej.

a:

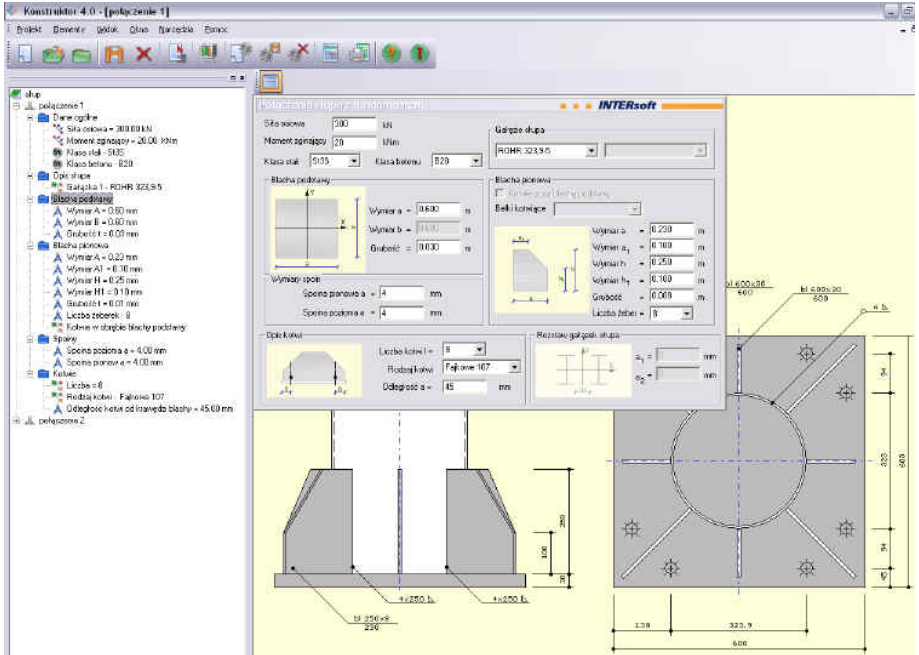
W ramce **Opis kotwi** użytkownik definiuje wymiary położenie, typ i liczbę kotwi:

Liczba kotwi l:	[-]	Wybierana z listy liczba kotwi w połączeniu.	Liczba kotwi może być: 2, 4, 6, 8. Dla schematu, w którym słupem stalowym jest rura okrągła, połączona z blachami pionowymi liczba kotwi wynosi: 4 lub 8. Dla schematu, w którym rura okrągła jest słupem bez blach pionowych liczba kotwi wynosi: 8 lub 16.
Rodzaj kotwi:	[-]	Użytkownik wybiera z listy rodzaj kotwi (zgodnie z tablicą C.1 PN-B-03215:1998). Wszystkie dostępne dane geometryczne i wytrzymałościowe danej kotwi są automatycznie pobierane z bazy danych.	Fajkowe $\varnothing 12, \varnothing 16, \varnothing 20, \varnothing 24, \varnothing 30$. Płytkowe $\varnothing 20, \varnothing 24, \varnothing 30, \varnothing 36, \varnothing 42, \varnothing 48$.
Odległość kotwi d:	[m]	Odległość kotwi liczona od krawędzi blachy podstawy.	Wartość zawsze dodatnia bez względu na to, po której stronie krawędzi blachy podstawy leżą śruby kotwiące.

W ramce **Rozstaw gałęzek słupa** użytkownik definiuje wymiary blachy podstawy:

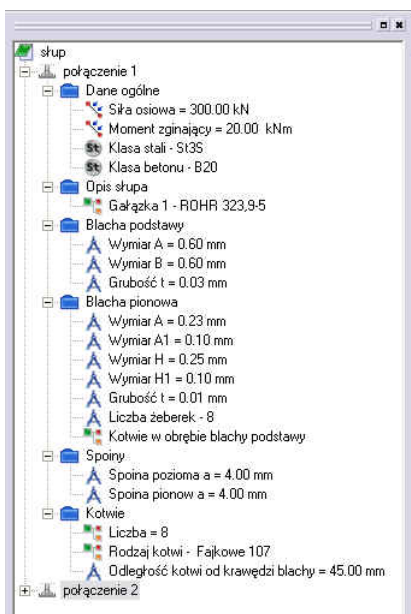
a_x:	[m]	Odległość między gałęzkami słupa wzdłuż osi X.	Okno aktywne tylko dla słupów dwugałęziowych.
a_y:	[m]	Odległość między gałęzkami słupa wzdłuż osi Y.	Okno aktywne tylko dla słupów czterogałęziowych.
Obrót:	[-]	Guzik, którego naciśnięcie powoduje obrót gałazki słupa o 90°.	Guzik aktywny tylko dla schematów, w których gałazkę słupa stanowi rura prostokątna.

450.3. Opis okna ekranu roboczego

Z lewej strony znajduje się drzewo projektu. Pod oknem dialogowym umieszczone są dynamiczne (zmieniające się wraz z wprowadzaniem zmian przez użytkownika) rysunki zakotwienia słupa. Należy jednak pamiętać, że użytkownik nie może bezpośrednio na nich dokonywać żadnych zmian. Wprowadzanie ewentualne zmian geometrii i charakterystyki połączenia możliwe jest tylko w polach dialogowych na odpowiedniej zakładce.

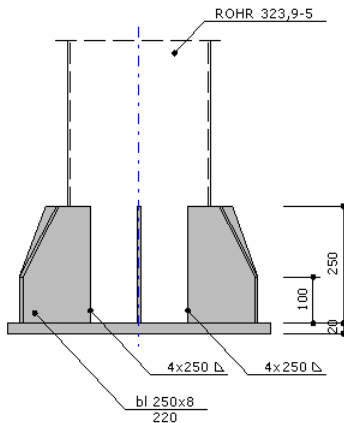
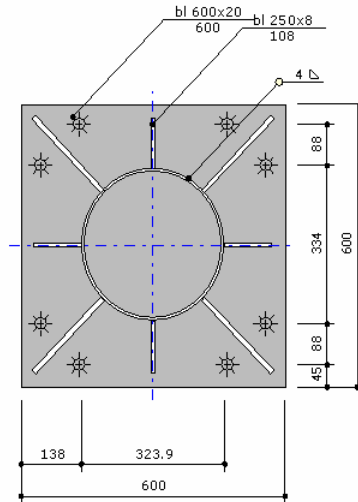
450.4. Okno drzewa projektu

450.5. Przykład

Zakotwienie 1

Dane ogólne

Połączenie obciążone osiowo.

Siła ściskająca $N = 850.0$ [kN]

Klasa stali elementów połączenia: 18G2

Klasa betonu fundamentu: B25

Geometria układu

Wyznaczenie maksymalnych naprężeń pod blachą poziomą.

Prostokątna blacha podstawy.

$$\sigma_c = \frac{N}{A \cdot B} = \frac{850 \cdot 0}{0.600 \cdot 0.600} = 2361.1 \text{ [kN/m}^2 \text{]}$$

$$\sigma_c = 2.361 \text{ [MPa]} \leq f_b = 8.880 \text{ [MPa]}$$

Naprężenia pod blachą podstawy są mniejsze niż wytrzymałość obliczeniowa podstawy na docisk.

Obliczenia grubości blachy poziomej.

Grubość blachy podstawy określa się dla maksymalnego momentu zginającego w poszczególnych częściach blachy od oporu fundamentu.

Przyjęto, że poszczególne płyty mogą mieć następujące schematy podparcia: belka utwierdzona, płyta kołowa utwierdzona na obwodzie.

Momenty oblicza się dla pasma blachy o jednostkowej szerokości.

Płyta okrągła utwierdzona na obwodzie.

Promień płyty $R = 0.161 \text{ [m]}$

$$M_1 = \frac{1}{16} \sigma_c R^2 = \frac{1}{16} 2361.1 \cdot 0.161^2 = 3.8 \text{ [kNm]}$$

Belka utwierdzona na żeberkach.

Rozpiętość $L = 0.300 \text{ [m]}$

$$M_2 = \frac{1}{12} \sigma_c L^2 = \frac{1}{12} 2361.1 \cdot 0.300^2 = 17.7 \text{ [kNm]}$$

Maksymalny moment zginający.

$$M_{\max} = \max(M_1, M_2) = \max(3.8, 17.7) = 17.7 \text{ [kNm]}$$

Minimalna grubość blachy poziomej.

$$T_{\min} = \left(\frac{6M_{\max}}{f_d} \right)^{0.5} = \left(\frac{6 \cdot 17.7 \cdot 10^{-10}}{295.0} \right)^{0.5} = 0.019 \text{ [m]}$$

$$T_{\text{obl}} = 0.019 \text{ m} \leq T_{\text{przyjęte}} = 0.020 \text{ m}$$

Prawidłowo przyjęta grubość blachy poziomej.

Obliczenia spoin poziomych.

Spoina pachwinowa obwodowa.

Sprawdzenie warunków konstrukcyjnych grubości spoin pachwinowych.

$$0.2t_{\max} \leq a \leq 0.7t_{\min}, a \geq 3\text{mm}$$

$$0.7 \cdot 5.0 = 3.5 \text{ [mm]} < 4.0 \text{ [mm]}$$

Przyjęto zbyt dużą grubość spoiny, ze względu na warunki konstrukcyjne.

Sprawdzenie nośności spoiny pachwinowej.

Założono, że spoiny przy kształtowniku współpracują.

Sumaryczna długość spoin $\Sigma L_{sp} = 3.656 \text{ [m]}$

Wyznaczenie składowych naprężeń.

Od siły pionowej:

$$\sigma_{\max} = \frac{N}{a \Sigma L_{sp}} = \frac{850.0}{0.004 \cdot 3.656} = 58130.6 \text{ [kN/m}^2\text{]}$$

$$\sigma_{\text{prost}} = \tau_{\text{prost}} = \frac{\sigma_{\max}}{1.4142} = \frac{58.1}{1.4142} = 41.1 \text{ [MPa]}$$

Od siły rozwarstwiającej:

Parametry geometryczne przekroju złożonego z blach pionowych i blachy podstawy, położonego po zewnętrznej stronie kształtownika.

Szerokość blachy współpracującej podstawy $b_{wsp} = 0.132 \text{ [m]}$

Położenie osi obojętnej przekroju $y_{sr} = 0.048 \text{ [m]}$

Moment bezwładności przekroju $I_x = 0.000033 \text{ [m}^4\text{]}$

Moment statyczny blachy podstawy względem osi obojętnej $S = 0.000099 \text{ [m}^3\text{]}$

Siła poprzeczna w przekroju $V_{\alpha} = 65.7 \text{ [kN]}$

Naprężenia styczne (rozwarstwiającej)

$$\tau_{\text{równ}} = \frac{V_{\alpha} S}{I_x 4a} = \frac{65.7 \cdot 0.000099}{0.000033 \cdot 4 \cdot 0.004} = 49163.8 \text{ [kN/m}^2\text{]}$$

Warunek wytrzymałości wzór (93) PN-90/B-03200:

$$\chi \left(\sigma_{\text{prost}}^2 + 3 \left(\tau_{\text{równ}}^2 + \tau_{\text{prost}}^2 \right) \right)^{0.5} \leq f_d$$

$$0.8(41.1^2 + 3(49.2^2 + 41.1^2))^{0.5} = 100.6 \text{ [MPa]} \leq f_a = 295.0 \text{ [MPa]}$$

Nośność spoin poziomych jest wystarczająca.

Obliczenia spoin pionowych.

Obliczenia spoin pachwinowych łączących każde żeberko z słupem (dwie spoiny).

Sprawdzenie warunków konstrukcyjnych grubości spoin pachwinowych.

$$0.2t_{\max} \leq a \leq 0.7t_{\min}, a \geq 3\text{mm}$$

$$0.2 \cdot 5.0 = 1.0 \text{ [mm]} \leq 4.0 \text{ [mm]} \leq 0.7 \cdot 20.0 = 14.0 \text{ [mm]}$$

Poprawnie przyjęto grubość spoiny, ze względu na warunki konstrukcyjne.

Sprawdzenie naprężeń zgodnie z wzorem (93) PN-90/B-03200.

Moment bezwładności przekroju dwóch spoin $I_x = 0.00001042 \text{ [m}^4\text{]}$

Siła przenoszona przez pojedyncze żeberko $V_\alpha = 65.7 \text{ [kN]}$

Moment przenoszony przez pojedyncze żeberko $M_\alpha = 8.6 \text{ [kNm]}$

Wyznaczenie naprężeń $\tau_{\text{równ}}$:

$$\tau_{\text{równ}} = \frac{V_\alpha}{2aI} = \frac{65.7 \cdot 10^{-3}}{2 \cdot 0.004 \cdot 0.250} = 32.8 \text{ [MPa]}$$

Wyznaczenie naprężeń τ_{prost} i $\sigma_{\text{równ}}$:

$$\sigma = \frac{0.5M10^{-3} H_{\text{BlPion}}}{I_x} = \frac{0.5 \cdot 8.6 \cdot 0.250 \cdot 10^{-3}}{0.00001042} = 103.4 \text{ [MPa]}$$

$$\tau_{\text{prost}} = \sigma_{\text{równ}} = 0.707\sigma = 0.707 \cdot 103.4 = 73.1 \text{ [MPa]}$$

$$\chi(\sigma_{\text{prost}}^2 + 3(\tau_{\text{równ}}^2 + \tau_{\text{prost}}^2))^{0.5} \leq f_d$$

$$0.8(73.1^2 + 3(32.8^2 + 73.1^2))^{0.5} = 133.3 \text{ [MPa]} \leq f_a = 305.0 \text{ [MPa]}$$

Nośność pachwinowych spoin pionowych jest wystarczająca.

Obliczenia blach pionowych.

Parametry geometryczne przekroju złożonego z blachy pionowej i części współpracującej blachy podstawy.

Położenie osi obojętnej przekroju $y_{\text{sr}} = 0.048 \text{ [m]}$

Szerokość blachy współpracującej podstawy $b_{\text{wsp}} = 0.132 \text{ [m]}$

450 –Zakotwienia słupów stalowych

Moment bezwładności przekroju $I_x = 0.000033 \text{ [m}^4\text{]}$

Pole przekroju przenoszącego siłę tnącą (tylko blachy pionowe) $A_v = 0.0020 \text{ [m}^2\text{]}$

Siła poprzeczna w przekroju $V_\alpha = 65.7 \text{ [kN]}$

Moment zginający w przekroju $M_\alpha = 8.6 \text{ [kNm]}$

Sprawdzenie nośności żeberk na ścinanie.

$$V_r = 0.58 A_v f_d = 0.58 \cdot 0.0020 \cdot 305.0 \cdot 10^3 = 353.8 \text{ [kN]} \geq V_\alpha = 65.7 \text{ [kN]}$$

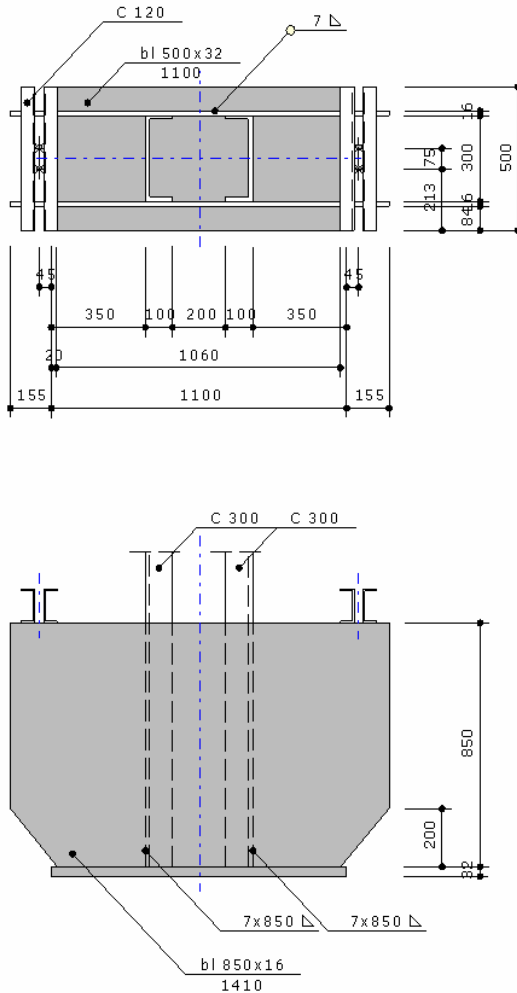
Nośność blach pionowych na ścinanie jest wystarczająca.

Sprawdzenie maksymalnych naprężeń w blachach pionowych.

$$\sigma_{\max} = \frac{M_\alpha (T_{blPoz} + H_{blPion} - Y_{sz})}{I_x} = \frac{8.6 \cdot 10^{-3} (0.020 + 0.250 - 0.048)}{0.000033} = 57.7 \text{ [MPa]} \leq f_d = 305.0 \text{ [MPa]}$$

Maksymalne naprężenia w blachach pionowych nie są przekroczone.

Zakotwienie 2

Dane ogólne

Połączenie obciążone mimośrodowo.

Siła ściskająca $N = 1000.0$ [kN]

Moment zginający $M = 355.0$ [kNm]

Klasa stali elementów połączenia: 18G2A

Klasa betonu fundamentu: B25

Geometria układu

Wyznaczenie maksymalnych naprężeń pod blachą poziomą. Sprawdzenie kotwi.

Mimośród $e > (A/6)$.

Naprężenia pod podstawą oblicza się wg wzoru (35) PN-B-03215:1998.

Zakres strefy docisku wyznacza się z równania (32) PN-B-03215:1998.

$$x^3 + 3px^2 + k(x-1)(1+p) = x^3 + 3(-0.195)x^2 + 0.081(x-1.100)(1.100+(-0.195)) = 0$$

$$x = 0.659 \text{ [m]}$$

Sprawdzenie nośności kotwi rozciąganych.

$$F_t = \frac{N_c (p+x/3)}{1-x/3} = \frac{1000.0(-0.195+0.659/3)}{1.100-0.659/3} = 28.066 \text{ [kN]}$$

$$F_t = 28.1 \text{ [kN]} \leq nS_R = 2 \cdot 107.0 = 214.0 \text{ [kN]}$$

Nie przekroczona nośność kotwi rozciąganych.

Sprawdzenie naprężeń maksymalnych pod blachą podstawy.

$$\sigma_c = \frac{2(N_c + F_t)}{xb} = \frac{2(1000.0+28.1)}{0.659 \cdot 0.50} = 6239.0 \text{ [kN/m}^2\text{]}$$

$$\sigma_c = 6.239 \text{ [MPa]} \leq f_b = 8.880 \text{ [MPa]}$$

Naprężenia pod blachą podstawy są mniejsze niż wytrzymałość obliczeniowa podstawy na docisk.

Obliczenia grubość blachy poziomej.

Grubość blachy podstawy określa się jako maksymalną grubość płyty, na które jest ona podzielona, zgodnie z załącznikiem B, PN-B-03215:1998.

Płyty mogą mieć następujące schematy podparcia: wspornik, płyta podparta na trzech krawędziach, płyta podparta na czterech krawędziach.

Są one zginane od odporu fundamentu.

Wspornik.

Długość płyty wspornikowej $L_1 = 0.08 \text{ [m]}$

$$\omega_1 = 1.73 L_1 = 1.73 \cdot 0.08 = 0.145$$

$$T_1 = \omega_1 \left(\frac{\sigma_c}{f_d} \right)^{0.5} = 0.145 \left(\frac{6239.024 \cdot 10^{-10}}{285.0} \right)^{0.5} = 0.022 \text{ [m]}$$

Płyta prostokątna podparta na trzech krawędziach.

Długość krawędzi swobodnej płyty $L_2 = 0.30$ [m]

Długość drugiej krawędzi płyty $B_2 = 0.45$ [m]

Współczynnik z tablicy B.2 PN-B-03215:1998 $\omega_2 = 0.213$

$$T_2 = \omega_2 \left(\frac{\sigma_c}{f_d} \right)^{0.5} = 0.213 \left(\frac{6239.024 \cdot 10^{-10}}{285.0} \right)^{0.5} = 0.032 \text{ [m]}$$

Płyta prostokątna podparta na czterech krawędziach.

Długość krawędzi dłuższej płyty $L_3 = 0.27$ [m]

Długość krawędzi krótszej płyty $B_3 = 0.17$ [m]

Współczynnik z tablicy B.2 PN-B-03215:1998 $\omega_3 = 0.115$

$$T_3 = \omega_3 \left(\frac{\sigma_c}{f_d} \right)^{0.5} = 0.115 \left(\frac{6239.024 \cdot 10^{-10}}{285.0} \right)^{0.5} = 0.017 \text{ [m]}$$

Minimalna grubość blachy podstawy powinna być większa od maksymalnej grubości płyt.

$T_{\min} = \max(T_1, T_2, T_3) = \max(0.022, 0.032, 0.017) = 0.032$ [m]

$T_{\text{obl}} = 0.032 \text{ m} \leq T_{\text{przyjęte}} = 0.032 \text{ m}$

Prawidłowo przyjęta grubość blachy poziomej.

Obliczenia spoin poziomych.

Spoina pachwinowa.

Sprawdzenie warunków konstrukcyjnych grubości spoin pachwinowych.

$0.2t_{\max} \leq a \leq 0.7t_{\min}$, $a \geq 3\text{mm}$

$0.2 \cdot 32.0 = 6.4$ [mm] ≤ 7.0 [mm] $\leq 0.7 \cdot 16.0 = 11.2$ [mm]

Poprawnie przyjęto grubość spoiny, ze względu na warunki konstrukcyjne.

Sprawdzenie nośności spoiny pachwinowej.

Założono, że spoiny przy kształtowniku nie współpracują.

Sumaryczna długość spoin $\Sigma L_{\text{sp}} = 3.840$ [m]

Całkowity moment bezwładności spoin poziomych $I_{\text{sp}} = 0.002770$ [m⁴]

Wyznaczenie składowych naprężeń.

Od siły pionowej i momentu zginającego:

450 –Zakotwienia słupów stalowych

$$\sigma_{\max} = \frac{N}{a \Sigma I_{sp}} + \frac{M x_{\max}}{I_{sp}} = \frac{1000.0}{0.007 \cdot 3.840} + \frac{355.0 \cdot 0.53}{0.002770} = 105133.8 \text{ [kN/m}^2 \text{]}$$

$$\sigma_{\text{prost}} = \tau_{\text{prost}} = \frac{\sigma_{\max}}{1.4142} = \frac{105.1}{1.4142} = 74.3 \text{ [MPa]}$$

Od siły rozwarstwiającej:

Parametry geometryczne przekroju złożonego z blach pionowych i blachy podstawy, położonego po zewnętrznej stronie kształtownika.

Położenie osi obojętnej przekroju $y_{sr} = 0.294$ [m]

Moment bezwładności przekroju $I_x = 0.003598$ [m⁴]

Moment statyczny blachy podstawy względem osi obojętnej $S = 0.004443$ [m³]

Siła poprzeczna w przekroju $V_{\alpha} = 924.6$ [kN]

Naprężenia styczne (rozwarstwiające)

$$\tau_{\text{równ}} = \frac{V_{\alpha} S}{I_x \cdot 4a} = \frac{924.6 \cdot 0.004443}{0.003598 \cdot 4 \cdot 0.007} = 163079.4 \text{ [kN/m}^2 \text{]}$$

Warunek wytrzymałości wzór (93) PN-90/B-03200:

$$\chi (\sigma_{\text{prost}}^2 + 3 (\tau_{\text{równ}}^2 + \tau_{\text{prost}}^2))^{0.5} \leq f_d$$

$$0.8 (74.3^2 + 3 (163.1^2 + 74.3^2))^{0.5} = 271.3 \text{ [MPa]} \leq f_d = 285.0 \text{ [MPa]}$$

Nośność spoin poziomych jest wystarczająca.

Obliczenia spoin pionowych.

W połączeniu są cztery spoiny pionowe pachwinowe.

Sprawdzenie warunków konstrukcyjnych grubości spoin pachwinowych.

$$0.2t_{\max} \leq a \leq 0.7t_{\min}, a \geq 3\text{mm}$$

$$0.2 \cdot 10.0 = 2.0 \text{ [mm]} \leq 7.0 \text{ [mm]} \leq 0.7 \cdot 10.0 = 7.0 \text{ [mm]}$$

Poprawnie przyjęto grubość spoiny, ze względu na warunki konstrukcyjne.

Wyznaczenie siły przenoszonej przez pojedynczą spoinę.

$$N_{\text{spoina}} = 0.25 \left(N + \frac{M}{X_{\text{rozstaw}}} \right) = 0.25 \left(1000.0 + \frac{355.0}{0.15} \right) = 857.9 \text{ [kN]}$$

$$\tau = \frac{N_{\text{spoina}}}{a \cdot l} = \frac{0.858}{0.007 \cdot 0.85} = 144.2 \text{ [MPa]} \leq \alpha_{\text{równ}} f_d = 0.7 \cdot 305.0 = 213.5 \text{ [MPa]}$$

Nośność spoin nie jest przekroczona.

Obliczenia blach pionowych.

Parametry geometryczne przekroju złożonego z blach pionowych i blachy podstawy, położonego po zewnętrznej stronie kształownika.

Położenie osi obojętnej przekroju $y_{sr} = 0.294$ [m]

Moment bezwładności przekroju $I_x = 0.003598$ [m⁴]

Pole przekroju przenoszącego siłę tnącą (tylko blachy pionowe) $A_v = 0.0272$ [m²]

Siła poprzeczna w przekroju $V_{\alpha} = 924.6$ [kN]

Moment zginający w przekroju $M_{\alpha} = 244.0$ [kNm]

Sprawdzenie nośności żeberk na ścinanie.

$$V_x = 0.58 A_v f_d = 0.58 \cdot 0.0272 \cdot 305.0 \cdot 10^3 = 4811.7 \text{ [kN]} \geq V_{\alpha} = 924.6 \text{ [kN]}$$

Nośność blach pionowych na ścinanie jest wystarczająca.

Sprawdzenie maksymalnych naprężeń w blachach pionowych.

$$\sigma_{\max} = \frac{M_{\alpha} (T_{B1Poz} + H_{B1Pion} - y_{sr})}{I_x} = \frac{244.0 \cdot 10^{-3} (0.032 + 0.850 - 0.294)}{0.003598} = 39.9 \text{ [MPa]} \leq f_d = 305.0 \text{ [MPa]}$$

Maksymalne naprężenia w blachach pionowych nie są przekroczone.

Sprawdzenie nośności belek kotwiących

Dane potrzebne do sprawdzenia nośności belek kotwiących.

Wskaźnik wytrzymałości dwóch belek ceowych $W_s = 0.000121$ [m³]

Maksymalny moment zginający w belkach $M_{\max} = 1.7$ [kNm]

Wyznaczenie maksymalnych naprężeń w belkach kotwiących.

$$\sigma_{\max} = \frac{M_{\max}}{W_s} = \frac{1.7 \cdot 10^{-3}}{0.000121} = 13.929 \text{ [MPa]} \geq f_d = 305.0 \text{ [MPa]}$$

Nośność belek kotwiących na zginanie jest wystarczająca.